

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Harkinnanvaraiset valtionavustukset ympäristö- ja asuntoalan järjestöille

Ohje hakijalle

10/2023

1. Yleistä

Ympäristöministeriön myöntää harkinnanvaraisia valtionavustuksia:

- valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille
- valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille.

Avustuksia myönnetään toimintaan, jolla edistetään valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle. Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia etuuksia ja niiden myöntäminen edellyttää, että eduskunta osoittaa kyseisen vuoden valtion talousarviossa tähän varoja.

Avustukset maksetaan ympäristöministeriön momentilta 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon).

2. Sovellettava lainsäädäntö

Harkinnanvaraisia valtionavustuksia sääntelee yleislakina valtionavustuslaki. Valtionavustuslaissa säädetään erityisesti niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä valtionavustuksia. Lisäksi menettelyä ohjaa hallintolaki ja laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

- Valtionavustuslaki (688/2001)
- Hallintolaki (434/2003)
- Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Valtionavustukset myönnetään hakemuksesta. Avustuksen saamisen yleisiä edellytyksiä valtionavustuslain 7 § 1 momentin mukaan ovat:

- käyttötarkoituksen yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys
- valtionavustuksen perusteltavuus avustukselle asetettujen tavoitteiden kannalta
- tarpeellisuus hankkeen tai toiminnan laatuun, laajuuteen ja muihin tukiin nähden sekä
- avustuksen kilpailuneutraalisuus.

Lisäksi, jos valtionavustusta voidaan käyttää palkkakustannuksiin, valtionavustuslain 7 §:n mukaan valtionavustuksen hakijan täytyy vakuuttaa:

- ettei hakijaa tai hakijan edustajaa ole tuomittu lainvoimaisella tuomiolla rangaistukseen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai työnantajan ulkomaalaisrikkomuksesta, ja
- ettei hakijalle ole lainvoimaisella päätöksellä määrätty seuraamusmaksua laittomasti maassa oleskelevien työntekijöiden palkkaamisesta valtionavustuksen myöntövuonna tai sitä edeltäneiden kahden vuoden aikana.

Euroopan Unionin neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 (Asetus Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä) nojalla hakijan tulee vakuuttaa, etteivät Venäjän vastaiset pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä tai alihankkijoita. Katso tämän ohjeen liite 1.

Hallintoasioiden menettelyjä ohjaa hallintolaki, jossa säädetään mm. asioiden käsittelystä viivytyksettä, asioiden selvittämismenettelyistä ja päätösten perustelemisesta. Valtionavustuksia käsiteltäessä on hallintolain säännökset huomioitava.

Avustuspäätöstä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan hallintolakia sekä lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Oikaisuvaatimus on tehtävä päätöksen tehneelle valtionapuviranomaiselle eli ympäristöministeriölle. Valtionapuviranomaisen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) sovelletaan sellaisiin hankintoihin, joiden tekemiseen hankinnan tekijä on saanut tukea yli puolet hankinnan arvosta hankintalain mukaiselta hankintayksiköltä (Hankintalaki 5 § 1 momentin 5 kohta). Yleistä toiminta-avustusta ei ole katsottava lainkohdassa tarkoitetuksi tueksi, eivätkä hankintalain säännökset koske näin ollen yleisavustuksina myönnettäviä valtionavustuksia, joita järjestöille ympäristöministeriön myöntämät avustukset tässä tapauksessa ovat.

3. Avustusten hakeminen

Tiedot kaikista haettavista avustuksista (hakuilmoitus) julkaistaan ympäristöministeriön verkkosivuilla.

- [Ympäristöministeriö: Ympäristöhallinnon vuosittain myönnettävät valtionavustukset](#)

Hakuilmoitus julkaistaan vuosittain yleensä lokakuun puolivälissä ja haku on avoinna marraskuun loppuun asti. Hakuajan päättymisen jälkeen tulleita hakemuksia ei käsitellä.

4. Hakulomakkeet ja liitteet

Ympäristöministeriön valtionavustuksia haetaan sähköisessä hakupalvelussa.

- [Sähköinen hakupalvelu](#)

Hakulomakkeen kaikki pakolliset kohdat (*) tulee täyttää ja hakemukseen on liitettävä kaikki vaaditut asiakirjat. Liitteet toimitetaan hakupalvelun kautta. Hakemuksia ei voida käsitellä, mikäli tiedot ovat puutteelliset.

Hakemuksen allekirjoittaa yhteisön nimenkirjoitusoikeuden omaava henkilö. Allekirjoitus tehdään erillisellä lomakkeella, joka liitetään hakemukseen muiden liitteiden tapaan. Hakemusta ei voida käsitellä, mikäli allekirjoitus puuttuu.

Täytetty, valmis hakemus siirtyy liitteineen automaattisesti ympäristöministeriön kirjaamoon. Hakupalvelu lähettää hakijalle kopion hakemuksesta hakijan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Hakemuksesta puuttuvia liitteitä (esim. tilinpäätösasiakirjat) voi erikseen lähettää jälkikäteen sähköpostitse (kirjaamo.ym@gov.fi) tai postitse osoitteeseen Ympäristöministeriö, Kirjaamo, PL 35, 00023 Valtioneuvosto. Tällöin erikseen lähetettäviin liitteisiin on merkittävä hakemuksen hakupalvelussa saama tunnus.

5. Avustuksiin liittyvä arviointi

Avustuksien harkintaa tehdään valtionavustuslain 5§:n ja 7§:n mukaisesti.

Valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille sekä **asunto- ja rakennusalan järjestöille** niiden toimintaan myönnettävää yleisavustusta harkittaessa huomioidaan:

- miten yhteisön toiminta tukee kansalaistoimintaa ympäristöhallinnon toimialalla (toimintakenttä, toiminnan laatu ja laajuus)
- miten ja missä määrin yhteisön toiminta edistää valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ([Valtion talousarvioesitys 2024](#))
- yhteisön toiminnan vaikuttavuus ja tuloksellisuus sekä
- missä määrin avustus on tarpeellista toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

Harkinnan tukena käytetään hakulomakkeen ja sen liitteiden tietoja.

6. Avustuspäätökset, maksatus ja raportointi

Vuosittain valtakunnallisten luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen sekä asunto- ja rakennusalanjärjestöjen toimintaan myönnettävät avustukset perustuvat ympäristöministeriön tekemään järjestöille ja ympäristöhoitoon myönnettävien avustusten käyttösuunnitelmaan, joka julkaistaan maalis-huhtikuussa [ympäristöministeriön verkkosivuilla](#). Hakijakohtaiset avustuspäätökset tehdään huhti-kesäkuussa käyttösuunnitelman perusteella edellyttäen, että hakija on toimittanut kaikki vaadittavat tiedot ympäristöministeriöön.

Ennen kuin päätös voidaan tehdä, tulee hakijan toimittaa ministeriöön yhteisön kokouksen vahvistamat edellisen toimintavuoden tilinpäätös ja toimintakertomus allekirjoituksineen sekä kopio kyseisen kokouksen pöytäkirjasta. Mikäli hakuvaiheessa ei ole toimitettu yhteisön kokouksen vahvistamia toimintasuunnitelmaa ja talousarviota vuodelle 2024, on ne toimitettava ministeriöön. Muutoin päätöstä ei voida tehdä.

Avustuksen saajan tulee antaa valtionavustuslain 12 ja 14 §:n perusteella valtionapuviranomaiselle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot. Päätös voidaan tehdä ja avustus panna maksuun, kun ympäristöministeriö on saanut hakijalta kaikki vaaditut tiedot. Jos hakija on saanut edellisenä vuonna vastaavaa avustusta ympäristöministeriöltä, tulee tämän toimittaa kaikki edellisvuoden avustuspäätöksessä edellytetyt tiedot ennen kuin uusi avustuspäätös voidaan tehdä. Jos tarvittavia asiakirjoja ei saada määräaikaan mennessä, avustushakemus voidaan jättää käsittelemättä.

Myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 40 prosenttia avustuksen hakijan varsinaisen toiminnan kuluista tai harkinnan mukaan erityisistä syistä enintään 50 prosenttia. Avustus ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin varsinaisen toiminnan kulujäämä. Avustus ei myöskään saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa ylittää varsinaisen toiminnan kuluja.

Varsinaisen toiminnan kulut ja kulujäämä, ks. [Kirjanpitoasetus \(1339/1997, 1 luku 3 §\)](#).

Avustus maksetaan avustuspäätöksen nojalla yhdessä erässä hakijan ilmoittamalle tilille.

Avustuspäätös sisältää ehdot, joita avustuksen saajan tulee noudattaa.

Ympäristöministeriöllä tai sen valtuuttamalla toisella viranomaisella tai ulkopuolisella tilintarkastajalla on valtionavustuslain 16 §:n mukaisesti oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Avustuksen saaja on velvollinen esittämään ympäristöministeriölle kaikki tarkastuksessa tarvittavat tili- ja muut asiakirjat sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksen suorittamisessa.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan tulee palauttaa valtionavustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla.

LIITE 1 (Ks. sivu 2)

Harkinnanvaraiset valtionavustukset ympäristö- ja asuntoalan järjestöille

Valtionavustuksen hakijan vakuutus pakotteista

- 1) Euroopan unioni ja/tai YK on asettanut ja saattaa tulevaisuudessa asettaa pakotteita lainsäädännössään ja/tai toimielintensä päätöksillä.

Hakija vakuuttaa, että

- a) edellä tarkoitettuja pakotteita ei ole asetettu¹

- Hakijalle,
- Hakijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenille tai määräys-, edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttäville henkilöille,
- Hakijan välittömille tai välillisille omistajille,
- sellaisille sopimusosapuoleille tai alihankkijoille, jotka osallistuvat tämän avustuksen mukaisten tuotteiden tai palvelujen toimittamiseen,
- kyseisten sopimusosapuolien tai alihankkijoiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenille tai määräys-, edustus-, päätös- tai valvontavaltaa kyseisissä sopimusosapuolissa tai alihankkijoissa käyttäville henkilöille eikä
- kyseisten sopimusosapuolien tai alihankkijoiden välittömille tai välillisille omistajille,

- b) Hakija ilmoittaa välittömästi valtionapuviranomaiselle, jos pakotteita asetetaan yhdellekään a) kohdassa tarkoitettulle taholle ja

- c) Hakijan toiminta tai Hakijan ja sen sopimusosapuolien ja alihankkijoiden tuottamien tuotteiden tai palvelujen käyttö ei riko edellä mainittuja pakotteita.

¹ [EU:n \(2018\) rajoittavien toimenpiteiden eli pakotteiden tehokasta täytäntöönpanoa varten antamien parhaiden käytäntöjen](#) mukaan peruste, joka on otettava huomioon arvioitaessa, onko oikeushenkilö tai yhteisö toisen henkilön tai yhteisön omistuksessa, on yli 50 prosentin omistus yhteisön omistusoikeuksista tai sen osake-enemmistö. Jos kyseinen peruste täyttyy, katsotaan että oikeushenkilö tai yhteisö on toisen henkilön tai yhteisön omistuksessa. Ko. EU:n parhaissa käytänteissä on kuvattu kahdeksan perustetta, joilla puolestaan arvioidaan, onko oikeushenkilö tai yhteisö joko yksin tai muun osakkaan tai kolmannen osapuolen kanssa tehdyn sopimuksen nojalla toisen henkilön tai yhteisön määräysvallassa. Arvioinnissa riittää, että yksikin kriteeristä täyttyy, jolloin katsotaan, että oikeushenkilö tai yhteisö on toisen henkilön tai yhteisön määräysvallassa, ellei tapauskohtaisesti toisin osoiteta. Arvioinnin kriteereitä ovat mm. oikeus tai valtuus nimittää tai erottaa enemmistö hallinto- tai johtaelinten jäsenistä, muiden osakkaiden kanssa tehdyn sopimuksen perusteella oikeus määrätä enemmistö hallinto- tai johtaelinten jäsenistä, oikeus käyttää oikeushenkilön koko tai osaa omaisuudesta.

Hakija antaa pyynnöstä viipymättä valtionapuviranomaiselle tiedot välittömistä tai välillisistä omistajistaan, sopimuskumppaneistaan, alihankkijoistaan ja muista edunsaajistaan.

Lisäksi Hakija sitoutuu ilmoittamaan viipymättä valtionapuviranomaiselle, jos valtionavustukseen tai hankintaan liittyvät suoritukset voivat välillisesti tai välittömästi päätyä pakotteiden kohteena olevalle taholle.

- 2) Valtionapuviranomaisella on oikeus päätöksellään määrätä valtionavustus päättymään välittömästi ja lisäksi valtionapuviranomainen voi periä takaisin myönnetyn valtionavustuksen, jos
 - a) Euroopan unioni ja/tai YK asettaa Hakijalle tai yllä kohdassa 1. a) tarkoitetuille tahoille pakotteita tai
 - b) valtionavustukseen liittyvät suoritukset voivat välillisesti tai välittömästi päätyä taholle, jolle on asetettu tässä vakuutuksessa tarkoitettuja pakotteita.

Lisätietoa pakotteista [ulkoministeriön Internet-sivustolta](#).